

Nasjonalt kartlegging av kommunenes demenstilbud 2020

Sverre Bergh
AFS, Sykehuset Innlandet
NKAH

Metode

- Spørreskjema bygget på D2020 og tidligere nasjonale kartlegginger
- Utfylt elektronisk
- 403 av landets 422 kommuner (95,5 %) svarte på den nasjonale kartleggingen

Planer og opplæring

- I 89 % av kommunene var demens omtalt i minst en av kommunens planer
- 63 % av kommunene hadde systematisk informasjons- og opplysningsarbeid til sine innbyggere om demens og tilbudet til personer med demens og deres pårørende

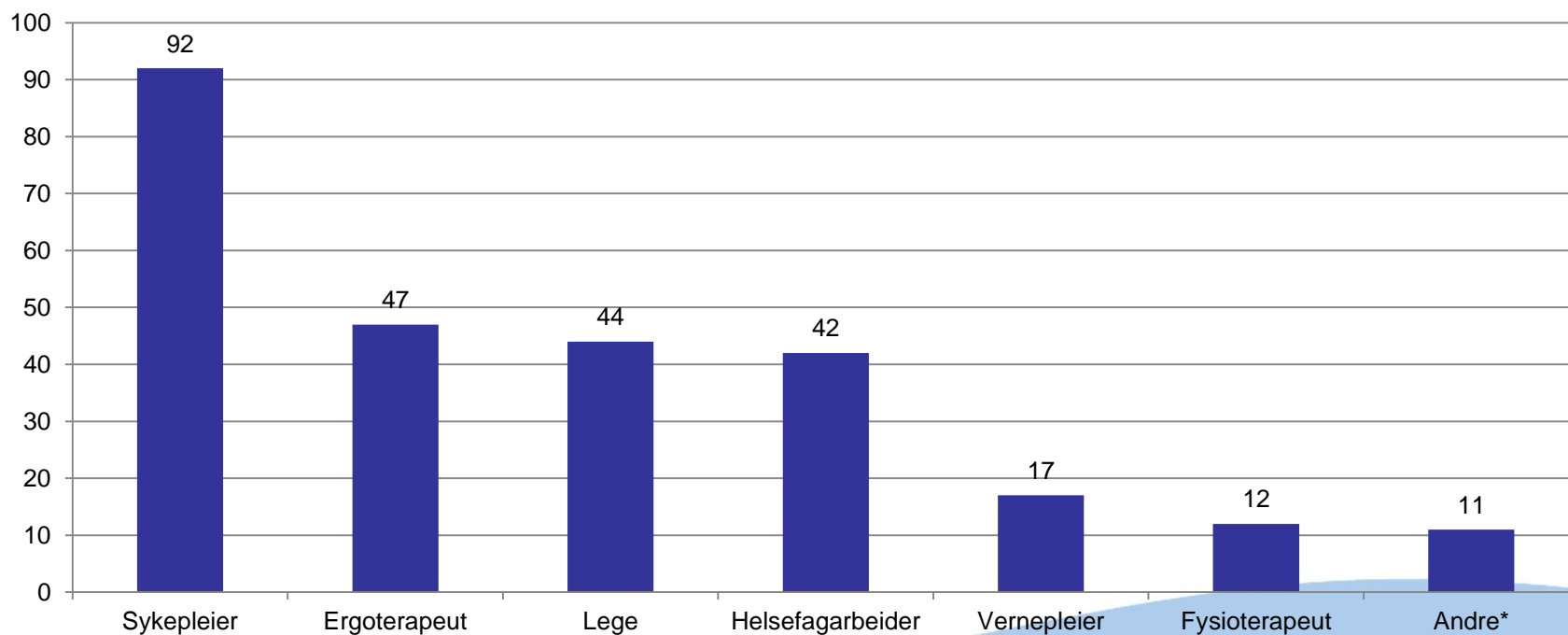
Opplæring i kommunen

- 5 294 kommuneansatte fra 69 % av landets kommuner hadde deltatt i Demensomsorgens ABC og/eller Eldreomsorgens ABC
- Ansatte i 35,5 % av kommunene hadde fått opplæring om Nasjonal faglig retningslinje om demens

Kommuner med tverrfaglige team med kompetanse om demens, antall (%)

	2007 (N=430)	2010-2011 (N=430)	2014-2015 (N=428)	2018 (N=403)
Demensteam og/eller demenskoordinator	108 (25)	244 (57)	332 (78)	
Tverrfaglige team med kompetanse om demens				362 (90)

Faggrupper representert i tverrfaglige team med kompetanse om demens, % (N=362)

Tverrfaglige team med kompetanse om demens sine oppgaver, antall (%)

	2007 (n=108)	2010-2011 (n=243)	2014-2015 (n=332)	2018 (n=362)
Kartla funksjonsnivå og hjelpebehov				355 (98,1)
Diagnostikk av demens				342 (94,5)
Opplæring av helse- og sosialpersonell	57 (52,8)	136 (56,0)	208 (62,7)	
Veiledning av helse- og sosialpersonell	82 (75,9)	179 (73,7)	269 (81,0)	
Veiledning og opplæring til ansatte i kommunen				294 (81,2)
Veiledning av pårørende		180 (74,1)	306 (92,2)	
Veiledning og opplæring av pårørende				331 (91,4)
Veiledning og opplæring av pasienter				309 (85,4)
Rutiner for oppfølging etter utredning		1382 (54,3)	187 (56,3)	
Gir oppfølging etter første kontakt				332 (91,7)
Sørger for at hensiktsmessig oppfølging blir satt i verk av andre instanser i kommunen				343 (94,8)

Oppfølging etter diagnose

- 55 % har faste rutiner/modeller for systematisk oppfølging etter diagnose
- 40 % hadde rutiner som innebar tilbud om en individuell koordinator/ kontaktperson uavhengig av hjelpebehov
- 54 % hadde rutiner for å tilby koordinator etter forskrift om habilitering og rehabilitering, IP og koordinator
- 2212 personer med demens hadde koordinator
- 48 % hadde rutiner for å tilby IP
- 285 personer med demens hadde en IP

Oppfølging etter diagnose II

- 51 % hadde rutiner for oppfølging av hjemmeboende personer med demens uten samtykkekompetanse, som motsatte seg helsehjelp
- 54 % hadde en fast prosedyre for å vurdere behovet for verge for personer med demens

Kommuner (%) med pårørendeskoler, andre kurstilbud og samtalegrupper for pårørende

	2007 (N=430)	2010- 2011* (N=430)	2014- 2015* (N=428)	2018 (N=403)
Pårørendeskole	20 (4,7)	163 (37,9)	289 (67,5)	286 (71,0)
Andre kurstilbud	31 (7,2)	129 (30,0)	86 (20,1)	11 (2,7)
Har enten pårørendeskole, andre kurstilbud eller begge tilbud	49 (11,4)	247 (57,4)	314 (73,4)	297 (73,7)
Samtalegruppe	41 (9,5)	85 (19,8)	133 (31,1)	151 (37,5)

Avlastning for pårørende

- 98 % av kommunene hadde fattet vedtak om korttidsopphold på sykehjem
- 85 % dagaktivitetstilbud
- 42 % avlastningen i personens eget hjem
- 45 % ga avlastning om natten
- 64 % ga avlastning i helger
- 63 % omsorgsstønnad

Tilrettelagte dagaktivitetsplasser tilegnet for personer med demens

	1996- 1997	2000- 2001	2004- 2005	2007	2010- 2011	2014- 2015	2018
Andel kom- muner med dagtilbud (%)	18,2	23,0	24,0	30,2	43,7	71,3	87,8
Antall kommuner med dagtilbud	79	100	104	130	188	305	354
Antall brukere totalt*	671	1 377	1 540	2 351	3 257	6 318	7 909

Hjemmetjenester

- 46 % oppgav at personer med demens får hjelp fra en personalgruppe bestående av få og kjente ansatte
- 42 % drev med hverdagsrehabilitering/hverdagsmestring for personer med demens

Tilrettelagte plasser for personer med demens

	1996-1997	2000-2001	2004-2005	2008*	2010-2011	2014	2018**
Plasser i tilrettelagt enhet (TE)	4 478	5 977	7 884	8 204	9 002	9 298	10 799
Plasser i forsterket tilrettelagt enhet (FTE)				338	384	548	772
Plasser i bokollektiv i omsorgsboliger	247	789	1 268	1 409	1 941	2 146	2 294
Annet tilrettelagt botilbud	609	728	304	277	65	52	-
Antall plasser samlet	5 334	7 494	9 456	10 228	11 392	11 859	13 865

Kommuner (%) som tilbød velferdsteknologi for personer med demens

	Nei	Ja, til hjemmeboende	Ja, i tilrettelagt bokollektiv	Ja, på sykehjem
Digital trygghetsalarm (uten GPS-lokalisering), n=394	54 (13,7)	331 (84,0)	77 (19,5)	71 (18,0)
Varslings- og lokaliseringsteknologi (med GPS), n=390	171 (43,8)	171 (43,8)	63 (16,2)	152 (39,0)
Digitalt tilsyn/sensorteknologi n=390	117 (30,0)	153 (39,2)	83 (21,3)	217 (55,6)
Elektronisk medisineringsstøtte (medisindispenser), n=380	239 (62,9)	140 (36,8)	19 (5,0)	12 (3,2)
Annet, n=148	111 (75,0)	32 (21,6)	7 (4,7)	9 (6,1)

Videre utfordringer?

- Videreutvikle demensvennlige samfunn/arenaer (som sykehus)
- Oppfølging etter diagnose, koordinator, IP, verge
- Oppfølging av alvorlig syke hjemmeboende
- Oppfølging og støtte for pårørende, avlastning utenfor kontortid, samtalegrupper
- Hjemmetjenester tilrettelagt for demens, fleksible tjenester
- Bedre kompetansen på sykehjem
- Videreutvikle og benytte velferdsteknologi
- (Eldre med andre psykiske lidelser enn demens)